

Familie Vos de Wael - de van der Schueren

(deel 1 Algemene kennismaking met deze familie)

Ivonne van Middelaar
Gerry van den Wildenberg
november 2019

In Sterksel komen we de naam Vos de Wael voor het eerst tegen in 1925, na het faillissement van NV "de Heerlijkheid Sterksel", Maatschappij tot Exploitatie van Grondbezit. Sterksel wordt in die periode in percelen verkocht en de familie Vos de Wael komt dan in het bezit van ca. 325 hectare zowel gecultiveerde als ongecultiveerde grond en enkele boerderijen.

Verkoop Heerlijkheid Sterksel.
Ten overstaan van de notarissen Mertens te Geldrop en Lunter te Budel had Maandag in café Huijbregts te Heeze de publieke verkooping plaats van de onroerende goederen behorende tot de Heerlijkheid Sterksel, met het volgende resultaat:
Koop 1. W. J. Bardoel, Katwijk f 14.000.
Koop 2A. T. B. Noordman, Sterksel, f 15.200.
Koop 2B idem f 5700.
Koop 3. E. W. A. Vos de Wael, Ede, f 12.300.,
Koop 6. Massa van koopen 4 en 5. P. G. Smit c.s. Heemstede f 6550.
De koopen zijn allen toegewezen.
Koop 7. L. J. de Greef, Boekel f 17.200 met recht van beraad.

krantenartikel in diverse kranten 2-12-1925

In 1935 wordt er als afscheidscadeau voor Pastoor Thijssen een fotoalbum gemaakt met daarin foto's van alle op dat moment in Sterksel wonende gezinnen. Deze foto's zijn gemaakt door Floor van Dijk en Teun Vos de Wael.

Dhr Schilleman senior, Floor van Dijk, Rector Smeijers en Teun Vos de Wael met het fotoalbum voor Pastoor Thijssen.

In dit fotoalbum treffen we ook een foto aan van Villa "Ekelhof" aan de toenmalige Stationsstraat met op de voorgrond de familie Vos de Wael- de van der Schueren.

Villa Ekelhof met in 1935 als hoofdbewoners:

voor op de trap:

- (1) Ernestus Wilhelmus Antonius Vos de Wael met naast zich zijn vrouw.
- (2) Jonkvrouwe Maria Sophia Helegonda Alphonsa Josepha de van der Schueren.

Op het bordes hun kinderen en kleinkinderen met van links naar rechts:

- (3) Louis: Ludovicus Maria Richmondus Vos de Wael.
- (4) Frans: Franciscus Josefus Alfonsus Teresia Maria Vos de Wael.
- (5) Carolina Maria Gerarda Arnolda Paulina Blankenheijm, echtgenote van Ernest jr.
- (6) Marie Therese, dochter van Teun,
- (7) Louis, zoon van Teun.
- (8) Ernest junior: Ernest Georg Karel Louis Vos de Wael.
- (9) onbekend.
- (10) Joséphine Mathilde Ghislaine Marie, Baronesse van Hövell tot Westerfliet, echtgenote van Teun.
- (11) Teun: Antonius Franciscus Xaverius Ernestus Josephus Vos de Wael met op zijn arm
- (12) Lily, zijn dochter.

Ernestus Wilhelmus Antonius Vos de Wael

Hij is geboren op 7 maart 1865 te Deventer als zoon van Antonius Franciscus Vos de Wael (1833-1902) en Richmonde Augusta Judoca Henrica van Middachten (1831-1901). Ernest is het zesde kind in het zestien kinderen tellende gezin waarvan slechts zes kinderen de volwassen leeftijd hebben mogen bereiken.

Antonius Franciscus Vos de Wael

Zijn vader, A.F. Vos de Wael is geboren in 1833 te Zwolle, in een vooraanstaande katholieke notabelfamilie. Zijn moeder, Jonkvrouwe Richmonde Augusta Judoca Henrica van Middachten, is uit het adellijke geslacht van Middachten en wordt in 1831 geboren op Huize Frieswijk in het Overijsselse Diepenveen. Zij trouwen ook in Diepenveen op 28 oktober 1856.

(De moeder van A.F. is ook een telg uit het van Middachten geslacht en hiermee trouwt hij dus zijn nicht). Het gezin vestigt zich aanvankelijk in Deventer waar A.F. werkzaam is als advocaat en wordt gekozen als lid van de gemeenteraad. Zij wonen dan in de buurt van de IJssel, alvorens ze verhuizen naar Huize Frieswijk in Diepenveen.

(Deze havezate* en het daarbij behorende landgoed is vanaf 1580 particulier bezit van de adellijke familie van Middachten totdat het in 1950 door de laatste eigenaar A.G.E. Vos de Wael wordt ondergebracht in een Stichting).

* een havezate is een versterkt huis, burcht of hoeve. In de 17^e eeuw was het bezit of eigendom van ridders.

In 1868 verhuist het gezin naar Zwolle en vanaf 1871 wordt A.F. lid van de Eerste Kamer en later ook van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

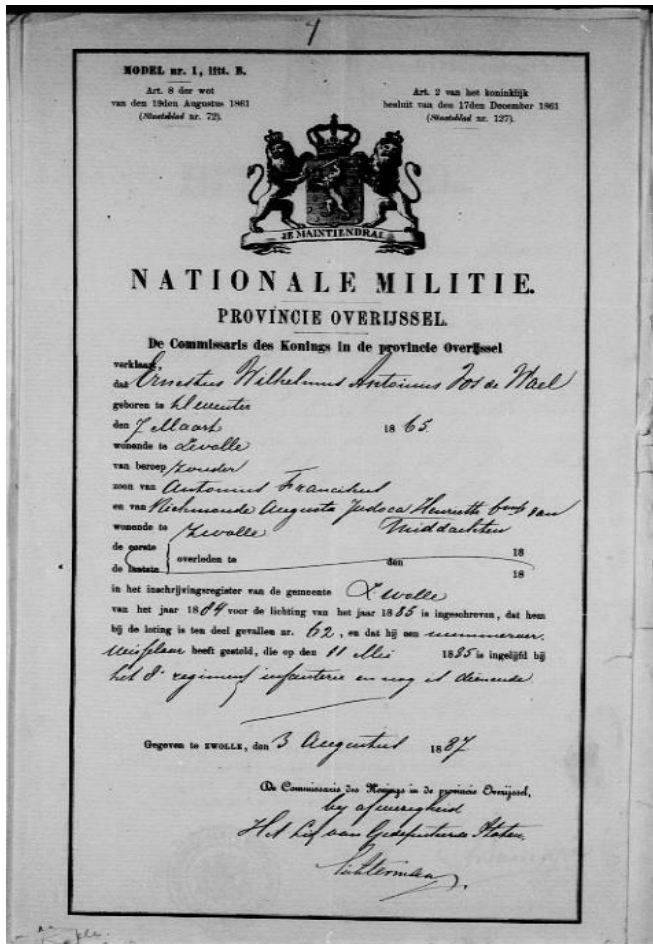
In Zwolle, aan de Nieuwe Markt staat Huize Middelwijk dat gezien wordt als een van de oudste huizen van Zwolle en dat vanaf midden 19^e eeuw eigendom is van A.F. Vos de Wael.

Richmonde Vos de Wael geboren van Middachten (zittend midden) met haar familieleden. Aan haar linkerhand haar echtgenoot Mr. Antonius Franciscus Vos de Wael. Foto gemaakt te Zwolle, Huize Middelwijk, Nieuwe Markt, 1898 (particuliere collectie).

Vermoedelijk woont Ernest hier met zijn ouders, broers en zussen en gaat hij hier naar school. Als hij 15 jaar oud is gaat hij naar het Celeanum gymnasium te Zwolle, om daarna twee en een half jaar te gaan studeren in Melle, België. Melle is een particulier internaat, geleid door de Paters Jozefieten. Het is een middelbare school vooral voor kinderen uit welgestelde families

en trekt burgerzonen aan om hen te bekwamen in het leidinggeven en anders dan bij veel traditionele scholen staan hier vakken als moderne talen, handel, wiskunde en rechten in het leerprogramma. Ernest volgt hier het handelsonderwijs en verblijft in deze periode in Melle samen met een neef en achterneef.

Uittreksel nationale militie

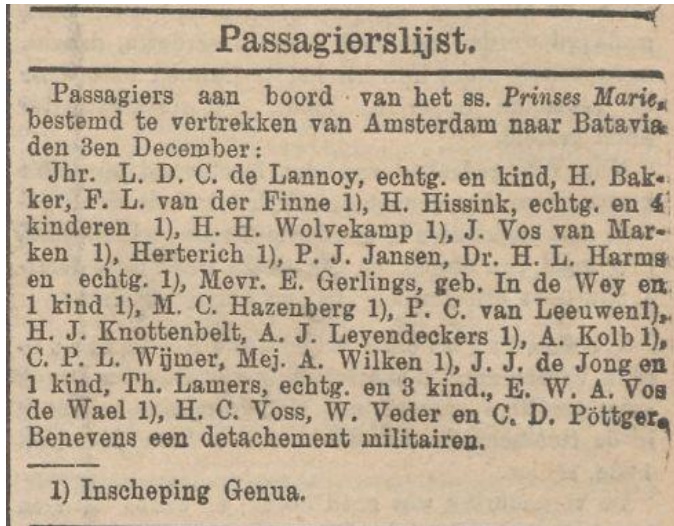
Het is ook in deze periode dat hij wordt opgeroepen voor militaire dienst. De persoonlijke dienstplicht is dan nog niet ingevoerd waardoor Ernest gebruik maakt van een nummerwisselaar. Dit is een persoon die voor militaire dienst is uitgeloot maar wel graag de dienstplicht wil vervullen en zo wordt op 13 maart 1885 door de militieraad W.C. Bruins aangewezen als plaatsvervanger van E.W.A. Vos de Wael en wordt hij als nummer 15 ingedeeld in het 8^e Regiment Infanterie.

Ernest is inmiddels vertrokken uit Melle en van september 1885 tot augustus 1887 volgt hij verder onderwijs aan de Hogere Burgerschool (HBS) te Maastricht en woont hij ook in deze stad op het Vrijthof 1758. (nu is dit de plaats waar het theater staat) Vervolgens woont hij even in Zwolle aan de Botermarkt voordat hij naar Amsterdam vertrekt. In Amsterdam woont hij aan de Leidschekade 97 en hier staat hij ingeschreven als student griffier bij de rechtbank. Hij volgt hierbij zijn twee oudere broers op die de opleiding net hebben afgerond en weer naar Zwolle zijn vertrokken.

In juli 1892, hij is dan woonachtig in De Bilt slaagt hij, als 27-jarige voor het notarieel staatsexamen.

Op 3 december 1892 staat Ernest op de passagierslijst van stoomschip Prinses Marie van de Stoomvaart Maatschappij Nederland (SMN) om van Amsterdam naar Batavia te varen. Hij reist echter eerst per trein naar Genua om pas daar aan boord te

gaan. Dit scheelt een week reistijd en hiermee wordt de Golf van Biskaje ontzien omdat deze vaak voor zeeziekte zorgt. Zijn eindbestemming wordt dan Soerabaja waar hij op 10 januari 1893 aankomt. Hij zal dan ruim vijf jaar in Nederlands-Indië blijven voordat hij weer met verlof naar Nederland komt. Op 12 april 1898 komt hij met het Franse stoomschip Godavery via Marseille weer terug naar Nederland.

Het is tijdens deze verloftijd dat hij op de tennisbaan kennis maakt met Jonkvrouwe Maria Sophia Helegonda Alphonsa Josepha de van der Schueren.

Jonkvrouw Maria Sophia Helegonda Alphonsa Josepha de van der Schueren. Ze is geboren op 17 december 1872 te 's Hertogenbosch als dochter van Ludovicus Franciscus Cornelis Hubertus Michaël, Ridder de van der Schueren (1841-1921) en Maria Hillegonde Charlotte Philippine de Nerée Tot Babberich (1846-1924). Ze is het derde kind in dit uit acht kinderen bestaand gezin en groeit zo samen op met haar twee broers en vier zussen, een zus is reeds overleden voordat Maria wordt geboren. Haar vader heeft veel politieke aspiraties.

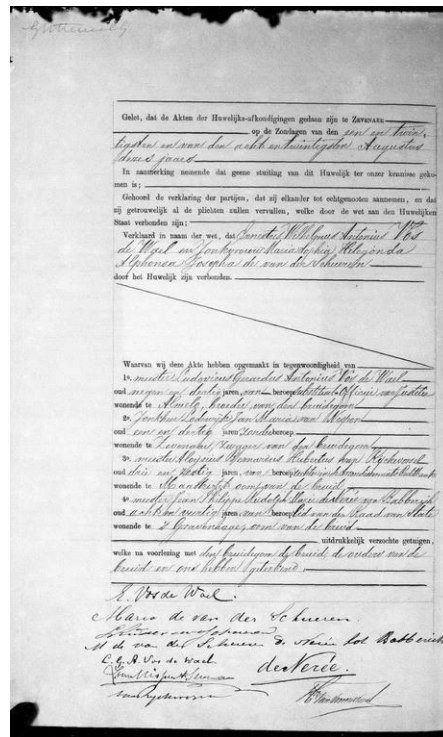
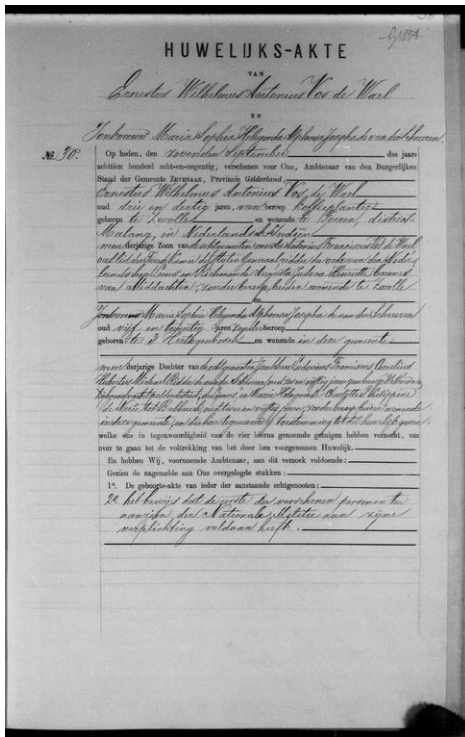

Jonkvrouwe Maria Sophia Helegonda Alphonsa Josepha de van der Schueren

Nadat hij wethouder in Den Bosch en Zevenaar is geweest wordt hij ook burgemeester van Zevenaar, is lid van de Provinciale Staten van Gelderland, dijkgraaf van Lijmers en President van het R.K. Armenbestuur. Hij is een van de oprichters van de Nederlandsche Boerenbond in 1896 en initiatiefnemer tot de oprichting van de Coöperatieve Boerenleenbank. Hij is lid van het Ridderschap van Noord-Brabant en Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Evenals haar vader zullen ook haar beide broers het ambt van burgemeester uitoefenen in respectievelijk Ravenstein en in Raamsdonk/Oosterhout. Twee van haar zussen kiezen voor een leven als religieuze en treden in bij de katholieke Orde der Clarissen en bij de Franciscanen als missiezuster.

Maria en Ernest kennen elkaar nog maar kort als ze in het huwelijksbootje stappen.

Op 7 september 1898 trouwt de 33-jarige Ernestus Wilhelmus Antonius Vos de Wael te Zevenaar met de 25-jarige Jonkvrouw Maria Sophia Helegonda Alphonsa Josepha de van der Schueren. In de huwelijksakte staat vermeld dat Ernest koffieplanter is van beroep en wonende is in Toeren in het district Malang, Oost-Java, Nederlands-Indië.

Getuigen bij dit huwelijk zijn:

1. Meester Ludovicus Gerardus Antonius Vos de Wael, officier van justitie wonende te Almelo en broeder van de bruidegom.
2. Jonkheer Lodewijk Jan Maria van Nispen van Sevenaer, zonder beroep wonende te Zevenaar en zwager van de bruidegom.
3. Meester Aloysius Bernardus Hubertus van Rijckevorsel, rechter van de arrondissementsrechtbank te Maastricht en oom van de bruid.
4. Meester Jean Philippe Rudolph Marie de Nerée tot Babberich, lid van de Raad van State en wonende te 's-Gravenhage en oom van de bruid.

Trouw-, Geboorte- en Doodberichten uit Indische bladen.
GEHUWD: E. Verwijk met H. C. Lammer van Toorenborg, Pekalongan. — H. B. W. Bakhuis met M. C. van der Mandele, Trenggalek. — C. F. B. N. Janssen met A. Th. Hoff, Buitenzorg. — (Bij volmacht) E. W. A. Vos de Wael met Jonkvr. M. S. H. A. J. de van der Schueren, Semarang—Zevenaar. — W. van Zuylen met wed. W. Hottinger, geb. De Bruyn, Semarang.
BEVALLEN: J. H. Saueressig—Koch, Z., Batavia. — M. C. van Zuylen—Koch, D., Semarang. — A. M. de Mey—Verharen, Z., Semarang. — Mol—Windt, D., Medan. — L. Hartmiss—Ohleuroth, D., Soerabaia. — Ch. E. Abels—De Vries, D.; A. L. Franciscus—Kraatz,

Kort na hun huwelijk vertrekt het echtpaar Vos de Wael gezamenlijk naar Nederlands-Indië, waar ze precies een maand na hun huwelijk op 7 oktober 1898 aan komen in Semarang op het eiland Java.

Nederlands-Indië

In Nederlands-Indië worden de zes kinderen van Ernest en Maria geboren:

In Malang:

1. Antonius Franciscus Xaverius Ernestus Josephus Vos de Wael 1899-1981
geboren 7 augustus 1899
2. Ludovicus Maria Richmondus Vos de Wael 1900-1951
geboren 11 september 1900

In Soerabaya:

3. Ernest Georg Karel Louis Vos de Wael 1902-1975
geboren 3 april 1902
4. Maria Immaculata Vos de Wael 1903-1983
geboren 17 augustus 1903

In Pare:

5. Franciscus Josefus Alfonsus Teresia Maria Vos de Wael 1908-1983
geboren 7 november 1908
6. Fredericus Antonius Alphonsus Maria Vos de Wael 1911-1912
geboren 16 april 1911 en op 12 juni 1912 overleden te Djombang.

Het leven van de familie Vos de Wael speelt zich hoofdzakelijk af op het eiland Java. Aan de geboorteplaatsen van hun kinderen en ook in andere familieberichten zien we dat dit op veel verschillende plaatsen op het eiland is, maar vooral op Oost-Java. Ernest bekleedt er verschillende functies, de ene keer staat hij te boek als koffieplanter en dan weer is hij administrateur op koffie- en rubberondernemingen. Een administrateur is feitelijk een persoon die de dagelijkse leiding heeft op een plantage. Maar ook is hij zelf in het bezit van onroerende goederen gezien de dagvaarding die zich bevindt in het gemeentearchief te Roermond en volgens gegevens die worden gevonden in oude krantenberichten.

In 1901 bij het overlijden van zijn moeder, Richmonde van Middachten woont de familie op koffieonderneming Sentoel in Djember. Koffieonderneming Sentoel is sinds juli 1900 ondergebracht in de nieuw op te richten naamloze vennootschap: NV Landbouwmaatschappij "Besoeki" te Amsterdam. Het doel van de vennootschap is: het exploiteren van gronden op Java met in de eerste plaats het telen, opkopen, bereiden en verkopen van koffie. Deze samenwerking wordt aangegaan voor een tijdvak van vijftig achtereenvolgende jaren. Een van de oprichters van deze vennootschap is de vader van Maria, Ludovicus, Ridder de van der Schueren.

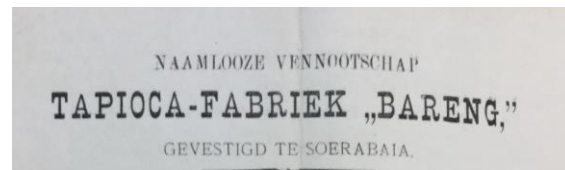

Een jaar later, in november 1902 lezen we deze advertentie in de Locomotief: een Samarangsch handels- en advertentieblad, omtrent een openbare verkoop. Volgens een briefwisseling binnen de familie is Ernest hiervan de bezitter en heeft hij plannen om dit land te laten exploiteren.

Van augustus 1902 tot augustus 1903 woont de familie Vos de Wael op onderneming Bareng, afdeling Djombang te Soerabaya, wat blijkt uit gerechtelijke stukken die zich in het gemeentearchief van Roermond bevinden.

(Broer Frans is in die tijd kantonrechter te Roermond en behartigt zijn juridische zaken)

Bij deze gerechtelijke stukken zit ook een akte waarin Ernest gedagvaard wordt door NV

Cultuurmaatschappij Kali Matahari, gevestigd te Amsterdam om aldaar op woensdag 16 maart 1904 voor de rechtbank te verschijnen. Hij moet zich daar verantwoorden inzake de aankoop van tweehonderd aandelen in een te Soerabaya gevestigde cultuurmaatschappij*, die vóór 31 december 1902 inclusief rente betaald had moeten zijn en waarbij NV Cultuurmaatschappij Kali Matahari optreedt voor de schuldeisers. Ook heeft hij zich niet gehouden aan het consignatiecontract** dat tussen beide cultuurmaatschappijen op 24 maart 1902 is afgesloten.

**Een cultuurmaatschappij is een maatschappij die zich bezighoudt met de verbouw van cultuur- en landbouwgewassen zoals koffie en suiker.*

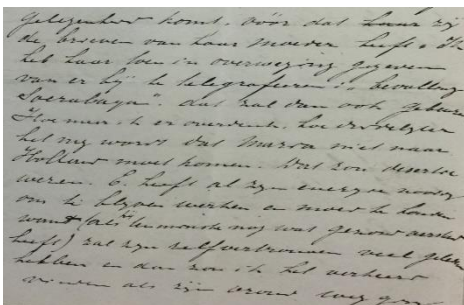
*** Een consignatiecontract is een contract waarbij twee partijen de verplichting aangaan om in dit geval, koffie te leveren en af te nemen aan en van elkaar waarbij de leverancier het product op voorraad bij de afnemer heeft liggen. De afnemer kan daardoor op elk moment over het artikel beschikken en tegen elke prijs.*

Uit briefwisseling tussen familieleden blijkt verder dat ook al doet Ernest geen rechtstreeks verslag, zij in Nederland goed op de hoogte zijn van zijn zaken aldaar.

En ook al gaan de zaken soms minder florissant Ernest is er de man niet naar om aan te kloppen voor hulp bij zijn familie of schoonfamilie maar ondanks dat, sturen zij regelmatig geld

of beleggen geld in zijn investeringen. Het echtpaar Vos de Wael heeft ook recht op geld uit het familiekapitaal van de van der Schueren maar Ernest wil dit niet aannemen, hij zegt dan altijd dat de familie dit maar moet gebruiken om effecten van te kopen. Het heeft er dan ook alle schijn van dat hij dit geld niet wil en zelf in zijn levensonderhoud wil voorzien ook al moet hij hiervoor een paard en een koe verkopen.

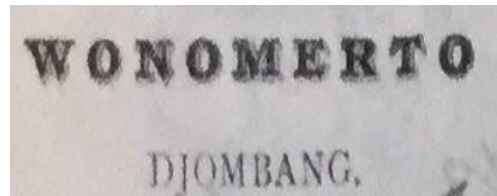
Niet iedereen heeft een hoge pet op van Ernest zijn ondernemerscapaciteiten dat blijkt wel uit de briefwisseling waarbij we met enige regelmatig lezen: "als hij niet bestolen wordt". Maar ook wordt hij door zijn zakenpartners op het verkeerde been gezet en proberen zij hem in diskrediet te brengen. Maria schrijft aan de familie: *dat ze haar hoofd koel probeert te houden nu haar echtgenoot niet van zijn plannen is af te brengen*, maar ook dat zij alle zaken mee behandelt en ook overal mee naar toe gaat.

In juni 1903 wil Maria naar Nederland afreizen maar dit wordt haar door haar familie ten stelligste afgeraden en wordt ze min of meer verplicht om daar te blijven en in Soerabaya te bevallen van haar 4^e kind. Letterlijk schrijft men: *Maria moet niet naar Holland komen, dit zou desastreus zijn. Ernest heeft al zijn energie nodig om te blijven werken en moet te houden*

want (als hij tenminste nog wat gezond verstand heeft) zal zijn zelfvertrouwen veel geleden hebben en dan zou het verkeerd zijn als zijn vrouw weg zou gaan. Dit alles speelt zich af rondom de beslaglegging door de directeur, advocaat J.A. van Sonsbeeck van de in Amsterdam gevestigde NV Cultuurmaatschappij Kali Matahari.

Op 25 juli 1903 schrijft Ernest naar Nederland op postpapier van Wonomerto waar hij voorlopig logeert, terwijl zijn vrouw met de jongste in Soerabaya verblijft en de kinderjuffrouw met Teun en Louis bij kennissen in Djember is.

In deze brief bedankt hij de familie voor het in juni toegezonden geld waarmee de passage naar Europa kan worden gemaakt. Hij vindt, gezien het beslag wat van Sonsbeeck heeft gedaan op zijn vermogen, het wel vreselijk om hier alleen achter te moeten blijven maar helaas kan hij niet weg en als zijn gezin hier blijft zal hij in de bedelstand vervallen omdat hij van van Sonsbeeck geen geld los krijgt en ook geen toelage uit zijn eigen vermogen. De reden dat Maria naar Nederland wil komen ligt waarschijnlijk in het feit dat de bevallingen erg kostbaar zijn, zo valt te lezen in zijn brieven. *Ze hebben ieder f 600,- gekost en dan is er maar weinig overdaad naast de wel, goede geneeskundige bijstand.*

Ernest probeert op allerlei manieren geld te besparen maar wordt ook veel tegengewerkt. Hij krijgt geen geld los om Wonomerto te laten exploiteren waardoor een vruchtbare akker braak blijft liggen en er dus ook geen verdiensten zijn.

Dan ontmoet hij op weg naar zijn vrouw in Soerabaya, Dhr. Benjamin van de Koloniale Bank die voor hem de kosten van dokter en apotheek en hotel wil bekostigen zodat er later naar

Holland kan worden gegaan en Maria hier in Soerabaya kan bevallen. Ernest vindt het heel moeilijk om deze hulp te aanvaarden, *het drukt hem zwaar op het gemoed maar het zou ook onverantwoordelijk zijn om dit aanbod af te slaan*, zo schrijft hij.

In dezelfde brief geeft hij aan zijn familie uitleg over zijn gemaakte beslissingen, *dat hij werd overvallen door bedreigingen met een grote schadeloosstelling wegens het niet nakomen van zijn companen aan het constignatiecontract van Boemi Redjo. Hij is door vrees bevangen en bedrogen door iedereen waarvan hij dacht dat het zijn vrienden waren.*

Bij beschikking d.d. 16 September 1911, van den Rechter-Commissaris in het faillissement van den Heer E. W. A. VOS DE WAAL, Administrateur van de onderneming **Djenes Glaran**, onder Djombang, wonende aldaar, is bepaald dat de schuld-vorderingen ten laste van den faillieten boedel moeten worden ingediend bij de Weeskamer te Soerabaja vóór den 18 November 1911, dat de Verificatievergadering in bedoeld faillissement zal gehouden worden op Maandag 18 December 1911, des voormiddags om 9½ uur, in de audientiezaal van den Raad van Justitie te Soerabaja.
Soerabaja, 21 September 1911. (35368)
Namens de Weeskamer, curatrice in het faillissement,
De Secretaris.
P. L. LEIDELMEIJER.

Algemeen Handelsblad 27-10-1911

In december 1903 stuurt de directeur van NV Kali Matahari op verzoek een afschrift van de aanmaning naar de fam. Vos de Wael in Nederland en schrijft het procederen zonde van het geld te vinden en tevens een onaangename manier om van je geld af te komen. Hij vindt het ook jammer dat er niet geschikt kan worden en verbaast zich er zelfs over dat de familie zo weigerachtig kan zijn waardoor de kosten voor Ernest nu zullen oplopen. Tegelijkertijd wordt er vanuit Nederland hard gewerkt aan opschorting van deze dagvaarding maar zowel in Amsterdam als in Semarang vinden bijna tegelijkertijd rechtszaken plaats waarbij Ernest gedagvaard is. Er volgt dan jarenlang

een juridisch steekspel met dagvaardingen, aanmaningen, kwijscheldingen en een hoger beroep die uiteindelijk leiden tot zoals in dit krantenartikel te lezen is, het faillissement van E.W.A. Vos de Wael. Maar twee jaar later wordt dit weer tenietgedaan.

Ernest wordt in deze afgeschilderd als zeer onervaren in zaken met weinig inzicht. De broers van Ernest, Frans en Louis staan hem vanuit Nederland bij als resp. kantonrechter en officier van justitie. In de tussentijd gaat het echtpaar Vos de Wael op 1 oktober 1903 met hun vier kinderen terug naar Nederland om vervolgens twee jaar later op 11 oktober 1905 weer terug te keren naar Nederlands- Indië. In die periode zijn ook de eerste rechtbankzaken te Amsterdam.

Bij beschikking van den Raad van Justitie te Soerabaja van 7 Maart 1913 is het faillissement van den Heer E. W. A. VOS DE WAEL, wonende te Djenes Glaran (Djombang), **opgeheven.** (16369)
Soerabaja, den 12 Maart 1913.
Namens de Weeskamer
de Secretaris:
D. KAMSMA.

Algemeen Handelsblad 29-4-1913

Bevallen van een' zoon Mevrouw **Vos de Wael**, geboren
 Jonkvr. de van der Schueren.
 Hotel Boon, Paree. } 7 November 1908.
 Koffieland Djaë, Modjokerto. } 337

In krantenartikelen en familieberichten zien we verder dat de familie Vos de Wael woont:

Bij de geboorte van hun zoon Frans in 1908 op Koffieland Djaë te Modjokerto.

Bij de geboorte van hun jongste zoon Frederik in 1911 op Koffie en Rubberonderneming Kedoeng Galih te Djombang evenals bij zijn sterven, een jaar later in 1912.

De Heer E. W. A. **VOS DE WAEL** en
 Mevrouw **VOS DE WAEL**, geboren Jonkvrouw
 DE VAN DER SCHUEREN, berichten de geboorte op 16 dezer van
 eenen ZOON
 Koffie en Rubber onderneming Kedoeng Galih.-Djombang
 Kliniek van Dr. GERSEN Paree,
 606 19 April 1911

de broers Vos de Wael in Nederlands-Indië met van links naar rechts: Louis, Ernest en Teun

Terug in Nederland

Waarschijnlijk woont de familie Vos de Wael vanaf 1920 weer permanent in Nederland. Op 13 februari 1920 vertrekt E.W.A. Vos de Wael met echtgenote en kind met het stoomschip Patria van Tandjong Priok via Suez naar Rotterdam.

Vast staat dat zij in mei 1920, wanneer zij in Ede aan de Stationsweg een perceel met een huis, schuur en tuin kopen van Leendert Tulp, houthandelaar in Ede, zij tijdelijk in Zevenaar wonen. (Hier wonen ook de ouders van Maria).

Voor de aankoop van dit perceel is een geldlening verstrekt door Anthonius Gerardus Everhardus Vos de Wael (broer van Ernest) aan Maria Sophia Helegonda Alphonsa Josepha de van der Schueren te Ede met als onderpand enig onroerend goed te Ede.

Jonkverouwe Maria Sophia Helegonda Al-
phonsa Josepha de van der Schueren, part.
entiere, buiten gemeenschap van goederen gehuwd
met- en ten deere bijgestaan door den Heer Er-
nestus Wilhelmus Antonius Vos de Wael,
oud koffie- en rubber planter, thans aanvoert beiden
alhier medeveroeheren, en welke eerstgemene ver-
klaarde met bijstand van haar gemene echt-
genoot te hebben gekocht en in koop aan te ne-
men, het navolgende onroerend goed, als: —
De percelen huis, schuur en tuin gelegen aan
den Stationsweg te Ede, kadastraal bekend

Van vijfpartige genooten in speculatie Oost-Indië, heeren Eijzel en van der Schueren te Heerenveen

notariële akte van aankoop huis, schuur en tuin in Ede

Volgens de persoonskaarten woont vanaf 1921 het gezin Vos de Wael aan de Stationsweg in Ede. Naast het echtpaar Vos de Wael zijn dit hun dochter Maria en hun zonen Teun en Frans.

Al in 1915 staan Teun (*1899), Louis (*1900) en Ernest (*1902) ingeschreven in de gemeente Roermond waar zij allen studeren aan het Bisschoppelijk College in die stad. **Teun** studeert na het Bisschoppelijk College verder in Amsterdam en komt 16 juni 1921 naar Ede. Aan de Universiteit van Amsterdam behaalt hij in 1926 het doctoraalexamen Nederlands recht. Na zijn huwelijk op 20 oktober 1927 te Beek Ubbergen met **Baronesse Isabella Joséphine Mathilde Ghislaine Marie van Hövell tot Westerflie** vertrekken zij samen op 7 oktober 1927 naar Nederlands-Indië waar hun twee zonen en drie dochters worden geboren. **Louis** vertrekt in 1918 vanuit Roermond naar het Augustijnenklooster in Culemborg. Hij wordt op 16 augustus 1925 tot priester gewijd en is vervolgens kapelaan in Slagharen, Enschede en Groningen. Vanaf augustus 1939 is hij legeraalmoezenier in het krijgsgevangenkamp Tittmoning.

Op 30 juni 1945 wordt hij pastoor in de parochie van de St. Walburgiskerk te Arnhem.

Ernest jr rondt zijn opleiding in Roermond in 1923 af en gaat dan bij zijn ouders in Ede wonen. In 1925 slaagt hij te Nijmegen voor het kandidaatsexamen rechten.

Hij trouwt in 1935 te Brummen met **Caroline Maria Gerarda Arnolda Paulina Blankenheijm**.

Zij krijgen twee zonen en twee dochters. De eerste drie kinderen worden in Nederlands-

Indië geboren. De jongste wordt geboren in Zwolle en overlijdt nog diezelfde dag. Ook hun andere zoon heeft slechts enkele dagen mogen leven.

Maria (*1903) woont in 1920 al in Ede en is afkomstig uit Zevenaar. Zij vertrekt op 24 juli 1929 naar België waar zij intreedt in het klooster van de congregatie Auxiliatricen van de Zielen in het Vagevuur.

Frans (*1908) begint in 1922 zijn studie in Roermond en komt daarna in 1931 naar Ede. In oktober 1932 slaagt hij als leerling van de school voor reserveofficieren der bereden artillerie, voor kornet en van 1936 tot 1941 is hij reserve-luitenant bij de Landmacht. Hij volgt te Rotterdam nog een studie als hij in 1933 voor een maand bij zijn ouders in Sterksel komt wonen en vanaf 1934 staat hij hier definitief ingeschreven. In 1939 doet hij examen voor de gemeenteadministratie en is vervolgens werkzaam in de gemeente Breda en Maarheeze. In 1940 wordt hij benoemd tot burgemeester van Ossendrecht. Dit ambt blijft hij uitvoeren tot 1964 wanneer hij om gezondheidsredenen moet stoppen. Hij trouwt in 1941 te 's-Gravenhage met **Marie Louise Constante Amelie Ghislaine de Nerée tot Babberich** en zij krijgen vier dochters. Frans blijft nog tot omstreeks 1979 eigenaar van "Ekelhof" waarna deze wordt verkocht aan Theo Tromp die er vervolgens nog vele jaren met zijn gezin woont.

Sterksel

Vanaf 11 april 1933 staan

Ernest en Maria en later ook hun zoon Frans ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente Maarheeze en wonen zij op Sterksel D52, nu bekend als **Ekelhof**. Ernest en Maria zijn dan afkomstig van de Stationsweg 17 in Ede en zoon Frans komt vanuit Rotterdam waar hij dan zijn studie heeft afgerond. Vanaf november 1934 woont hij hier om op 7 november 1940 naar Ossendrecht te vertrekken waar hij tot Burgemeester is benoemd.

WOONPLAATS *)		Sterksel D52										Van de Inz.			
(Kolom 14)															
Reg. no.	OERLACHTSNAAM (Uitsluitend de vrouw)	VOORNAMEN (Uitsluitend de vrouw)	Gebied	GEBORTE		BIBLIOTHEEK	ECHT- SCHAFT	NATIO- NALI- TEIT	AMBT, BEROEP OF BEDRIEF	INSCHRIJVING		AFSCHRIJVING		Dag- tekening van jaar van OVER- LIDEN (Art. 26, 28, 30)	Aanmer- kingen (Art. 26, 28, 30)
				Dagteer- kerking van jaar der ge- boorte	Plaats 3) van geboorte					Dag- tekening van jaar van inschrij- ving	Plaats 4) van waar de persoon is gekomen	Dag- tekening van jaar van afschrij- ving	Plaats 5) waartoe de persoon is vertrokken		
1															
2	Van de Veld	Ernest													
3	Van de Veld	Maria													
4	Van de Veld	Frans													
5	Van de Veld	Marie Louise Constante Amelie Ghislaine de Nerée tot Babberich													
6															

uittreksel van het bevolkingsregister gemeente Maarheeze

In juni 1934 komt zoon Teun met zijn gezin voor een dik jaar, tot oktober 1935, naar Nederland. Ook zijn broer Ernest verblijft dezer dagen in Nederland omdat hij deze zomer in het huwelijk treedt. (In deze periode moet ook de foto voor het fotoboek van Pastoor Thijssen, aan het begin van dit artikel zijn gemaakt)

— wegens zesjarigen dienst, acht maanden verlof naar Europa aan Mr. A. F. X. E. J. **VOS DE WAEL**, waarnemend voorzitter van de landraden te Serang c.a. met 25 Juni 1934.

Op 30 mei 1937 overlijdt Ernestus Wilhelmus Antonius Vos de Wael op 72-jarige leeftijd. Zijn vrouw, Jonkvrouwe de van der Schueren blijft dan nog enkele jaren met zoon Frans op Ekelhof wonen om vervolgens bij haar zoon Louis in Arnhem te gaan wonen. Als hij op 27 april 1951, op 50-jarige leeftijd overlijdt gaat Maria bij zoon Teun en zijn gezin wonen (zij wonen na de Japanse bezetting weer in Nederland) in Huis de Torentjes te Maastricht. Zij overlijdt hier op 79-jarige leeftijd op 11 september 1952. De laatste jaren zijn nog moeilijke jaren voor haar geweest wanneer beide zonen als KNIL-soldaat deelnemen aan de verdediging van Nederlands-Indië tegen Japan en beide gescheiden van hun gezinnen en afzonderlijk van elkaar terecht komen in "Jappenkampen".

† Heden, 11 September 1952, overleed tot onze diepe droefheid in de ouderdom van bijna 80 jaren, tijdig voorzien van de H.H. Sacramenten der Stervenden, onze innig geliefde moeder, behuwd- en grootmoeder, de Hoog Welgeboren Vrouwe **Jkvr. MARIA, SOPHIA, HELEGONDA, ALPHONSA, JOSEPHA DE VAN DER SCHUEREN** douanière van de Wel-Edelgeboren Heer **E. W. A. Vos—de Wael.** Namens de familie, **F. J. A. T. M. Vos—de Wael**

Ossendrecht.
De plechtige uitvaart en begrafenis zullen plaats vinden in de R. K. Parochiekerk en op het R. K. kerkhof te Sterksel (N.Br.) op Zaterdag 13 September 1952 om 19.50 uur. 809-00
Omstreeks 10 uur zullen auto's staan aan het station Heeze-Leende.

JEZUS + MARIA + JOZEF
+
In uw godvruchtige gebeden wordt aanbevolen de ziel van zaliger

De HoogWelgeb. Vrouwe
Jkvr. MARIA SOPHIA HELEGONDA ALPHONSA JOSEPHA
DE VAN DER SCHUEREN
weduwe van
De WelEdelgeb. Heer
ERNESTUS WILHELMUS ANTONIUS
VOS DE WAEL
+

De dierbare overledene werd geboren te 's-Hertogenbosch 17 December 1872. Na een welbesteed leven ging zij rustig voorzien van de H.H. Sacramenten der Stervenden naar God terug te Maastricht 11 September 1952. Zij werd begraven 13 September d.a.v. op het R.K. Kerkhof te Sterksel.

+

Wanneer wij deze vrouw gekend hebben, mogen wij dan niet zeggen dat een moeder het mooiste is in Gods schepping? Nooit dacht zij aan zich zelf of zocht zij zich zelf, want haar hoogste geluk was anderen blij en gelukkig te maken. Iedereen, die met haar in aanraking kwam, werd getroffen door haar hartelijke liefde, eenvoud en goedheid. Welke diepe godsvrucht en overgave spreken uit haar woorden die zij op het sterfbed sprak: „Och, een beetje pijn lijden, wij kunnen er zoveel goeds mee doen”.
Haar sterven was dan ook geen verschrikking, maar een heerlijke bekroning van haar leven. Samen met God had zij haar levensweg bewandeld, kruisjes en vreugden gedragen en een stille glimlach bewees dat zij blij was thuis te zijn bij haar Vader in de hemel.
Dierbare kinderen, eerlijk mag ik getuigen dat ik voor jullie geweest ben wat een moeder moet zijn. Gods zegen, die mijn leven vergezeld, en die mij schonk een priesterzoon en kloosterlinge, moge op uw leven blijven rusten. Tot weerziens.
Mijn Jezus barmhartigheid.

In Memorie : grafsteen van het echtpaar Vos de Wael – de van der Schueren deze bevindt zich aan de rechterzijde van de parochiekerk te Sterksel.

Spes mea deus (God is mijn hoop)

NV de Heerlijkheid Sterksel

Uit het faillissement van NV "de Heerlijkheid Sterksel", Maatschappij tot Exploitatie van Grondbezit en de daarop volgende openbare verkoop komen we voor het eerst de naam Ernestus Wilhelmus Antonius Vos de Wael tegen en de ook voor zichzelf handelende Jonkvrouwe Maria Sophia Helegonda Alphonsa Josepha de van der Schueren.

Zij kopen gronden en boerderijen op Sterksel en later zullen zij meerdere boerderijen op Sterksel laten bouwen. Tot in de jaren '70 verpachtten zij gronden en boerderijen. Na het overlijden van hun ouders wordt dit door de erfgenamen verder behartigd, maar vooral zoon Teun, de oudste in het gezin heeft hierin de leiding.

Openbare Verkoop
van
68 hectaren Heide- en Ontginningsgronden
op de Heerlijkheid Sterksel.

Notaris Rutten te Heijthuisen

zal op **Maandag 14 November**, om 4 uur n.m., ter heer-
berge bij Cornelis Hixpoorts, op Sterksel, ten verzoeken
van de N.V. Libra, publiek finaal verkoopen:
Gemeente Sterksel.

68 hectaren aan elkander gelegen heide, zeer ge-
schikt voor ontginning tot bouwlanden, en voor hef-
stichten van boerderijen, verdeeld in de navolgende
kavels:

Kavel I. 11.50.85 hectaren palende aan de Noord-
zijde den eigendom van den heer Derplein en aan de
Zuidzijde den heer Vos de Wael.

Kavel II. 12.07.75 hectaren, aan de Oostzijde van
voormeld perceel de heer Derplein en de gemeente
Someren.

Massa der kavels I en II, gr. 23.58.60 hectaren.

Kavel III 11.38.03 hectaren palende aan de Noord-
zijde kavel I en aan de Zuidzijde den heer Vos de
Wael.

Kavel IV. 11.56.35 hectaren, aan de Oostzijde van
kavel III en uitschietende tegen de grens der ge-
meente Someren.

Massa der kavels III en IV, gr. 22.94.38 hectaren.

Kavel V 10.95.35 hectaren, palende aan de Westzijde
den heer Vos de Wael en aan de Zuidzijde den heer
Philips.

Kavel VI 10.39.70 hectaren, palende aan de Oost-
zijde naast kavel V tot aan de grens der gemeente
Someren.

Massa der kavels V en VI, gr. 21.35.05 hectaren.
Gezamenlijke grootte 67.88.03 hectaren.
De perceelen zijn door afgebakende wegen ter
breedte van 10 meter van elkander gescheiden, welke
wegen niet in de maat begrepen zijn.

De heerlijkheid Sterksel.

Maandag heeft de definitieve verkoop
plaats gehad van de onroerende goederen, be-
hoorende tot de heerlijkheid Sterksel. Koop 1,
een boerderij nabij het station Sterksel, is ver-
kocht voor f 14.100 aan W. J. Bardoul te Kat-
wijk. Koop 2, een boerderij aan den weg van
Sterksel naar het station, is geplist in twee
kopen, waarvan koop 2A is verkocht voor
f 15.200 aan D. Noordman te Sterksel en koop
2B voor f 57.000 aan dezelfde. Koop 3, een
boerderij aan den Oudenweg van Sterksel nabij
het hotel, is voor f 12.300 verkocht aan E. W.
A. Vos de Wael te Ede. Koop 6, massa van koop-
pen 4 en 5 dennenbosch en heide, groot 51.60.70
H.A. is verkocht voor f 6550 aan P. G. Smits
c.s. te Heemstede. Al deze kopen zijn direct
gegund.

Koop 7, het hotel met bijbehoren ter grootte
van 16.59.55 H.L. is verkocht voor f 17.200 aan
L. J. de Greeff, boomkweker te Boxel.

*Enkelens krantenartikelen uit de nadagen van
de Heerlijkheid*

Heerlijkheid Sterksel.

Donderdagavond had in de zaal van den
heer H. Huybrechts te Heeze, ten overstaan van
de notariussen Merleens te Geldrop en Lunter
te Budel, ten verzoeken van de heeren Curato-
ren in het faillissement der N.V. „De Heerlijk-
heid Sterksel“ Maatschappij tot Exploitatie
van Grondbezit, gevestigd te Sterksel, de de-
finitieve verkoop plaats van verschillende on-
roerende goederen, behoorende tot genoemde
N.V. „De Heerlijkheid Sterksel“, samen groot
ongeveer 249.34.95 H.A., onder Sterksel, ge-
meente Maarheeze, sectie D.

Het hoogste bod voor de verschillende koo-
pen was:

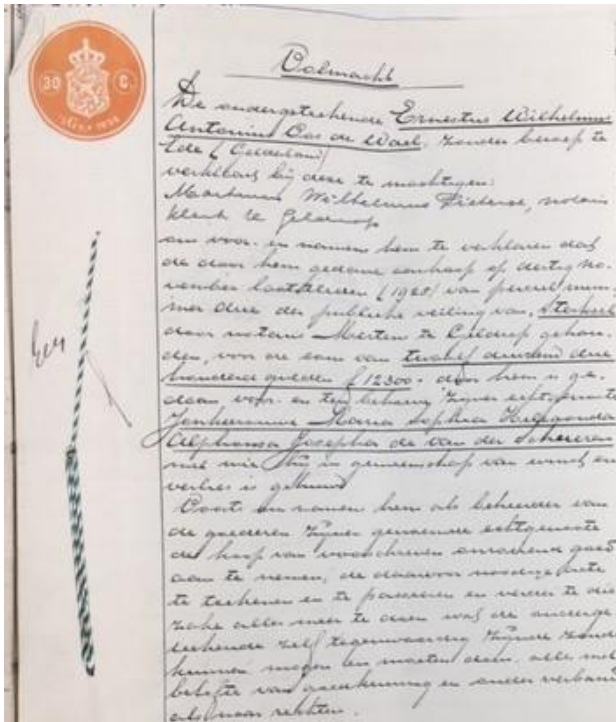
Koop 1	-	11.500	Noordman, Sterksel.
Koop 2	-	6.225	Derplein, Woensel.
Koop 3	-	3.300	Idem.
Koop 4	-	2.725	A. Lathouwers, Woensel.
Koop 5	-	1.000	J. C. Raming, Eindhoven.
Koop 6	-	3.625	Idem.
Koop 7	-	4.025	Aug. Meulemans, Eindhoven
Koop 8	-	4.075	Lathouwers v.n.d.
Koop 9	-	3.625	Mevr. Vos de Wael, Ede.
Koop 10	-	3.250	L. M. J. v. Otterdijk, Maarheeze.
Koop 11	-	2.525	G. Steegmans, Roermond.
Koop 12	-	2.150	Idem.
Koop 13	-	1.790	Raming, Eindhoven.
Koop 14	-	4.900	F. Clercx, Helmond.
Koop 15	-	6.625	Idem.
Koop 16	-	2.626	Idem.
Koop 17	-	2.325	Idem.
Koop 18	-	5.225	Noordman v.n.d.
Koop 19	-	2.625	C. J. Aarts, Tongelre.

De heeren Noordman, Derplein, Lathouwers,
Meulemans en Aarts zullen binnen drie dagen
opgeven voor wie de opdracht geschiedt.

Donderdag laatste verkoop Sterksel. Op-
brengst f 74075. Opbrengst totaal (exclusief
p.l.m. f 92.000 opbrengst Heugten) f 502.819.60
Op de veiling van Juli 1925 konden deze goe-
deren slechts f 326.000 opbrengen, thans meer
dan 50 pct. hooger.

De uitslag heeft de liquidatoren de heeren
Raming en de Nes dus in het gelijk gesteld,
toen zij de bieding van verleden jaar niet ac-
cepteerden. De concurrente crediteuren die
verleden jaar haast niets zouden hebben ont-
vangen, zullen thans circa f 190.000 kunnen
ontvangen.
M. C.

In de archieven vinden we twaalf vergunningsaanvragen van het echtpaar Vos de Wael. Waar liggen die gronden, waar staan de boerderijen en wat en waar bouwen zij?
Hier willen in een vervolgartikel verder op ingaan.

volmacht voor notarislerk Pieterse voor aankoop boerderij op 30 november 1925

LEENDE. Ten overstaan van Notaris Mertens te Geldrop, had op Donderdag 19 Mie 1932 te Leende de finale verkoop plaats van een groot complex bouwland, weiland en moeras, gelegen onder Maarheeze, nabij het spoorstation „Sterksel” deel uitmakend van het aan de Gemeenten Heeze en Leende behoord hebbend **Cijnsgoed**, thans eigendom van den heer J. G. van Dijk te Schalkwijk.

De massa werd in koop toegewezen aan mevr. M. Vos de Waal geb. Jkvr. de van der Schueren te Ede en Mr. E. van Rijckevorsel te Arnhem, voor f 8000.

krantenartikel 21-5-1932

Bronnen:

- Familiealbum en gesprekken kleinkinderen.
- Krantenartikelen via de website: www.delpher.nl.
- De gerechtelijke stukken en de familie correspondentie komen uit het Gemeentearchief van Roermond waar het archief van Franciscus Josephus Antonius Vos de Wael als kantonrechter van Roermond zich bevindt.
- Het RHC Eindhoven voor notariële akte, gemeentelijke akte en bouwaanvragen.
- Het BHIC voor de kadastrale gegevens.
- Dhr vd Heijden: boek Sterksel omstreeks 1830 en aanvullende kadastrale gegevens.
- Heemkundekring Heeze, Leende en Zesgehuchten voor Veilingboek en Kaart Sterksel en Hugten bij verkoop na faillissement Sterksel.
- Het Gelders archief.
- Internaat Melle.
- RHCL Maastricht.
- Historisch centrum Overijssel.

Heeft u opmerkingen, aanvullingen of wilt u anderszins op dit artikel reageren dan hoor ik graag van u: g.wildenberg@outlook.com